

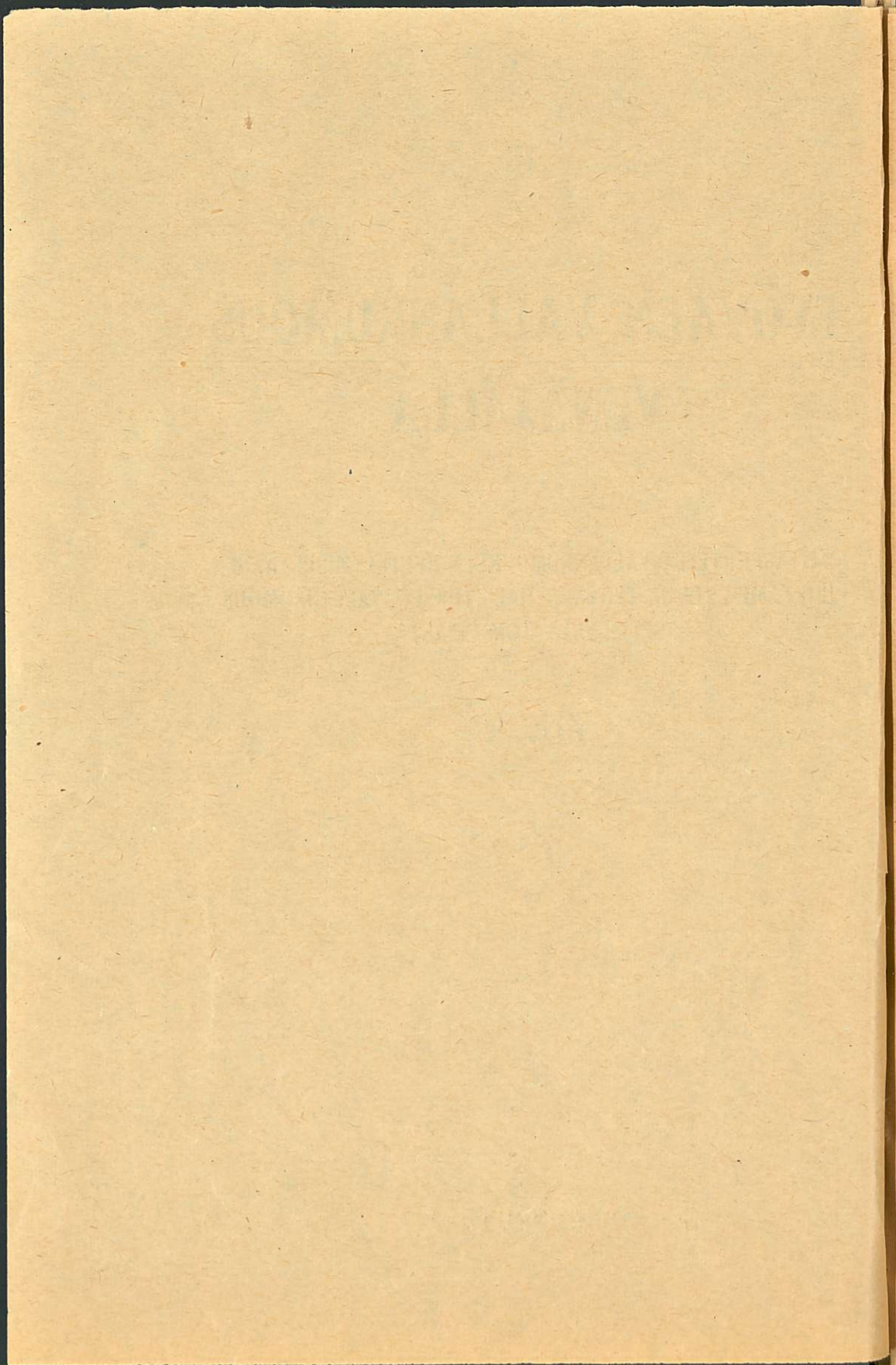
TYÖVÄEN VALLANKUMOUS VENÄJÄLLÄ

ERÄITÄ PIIRTEITÄ VALLANKUMOUKSEN KEHITTYMISESTÄ, SEN
PUHKEAMISESTA JA TYÖVÄEN HALLITUKSEN VALLANKUMOUK-
SELLISESTA TOIMINNASTA

EDV. T.

HELSINKI, 1918

Työväen vallankumous Venäjällä.

Eräitä piirteitä vallankumouksen kehittymisestä, sen puhkeamisesta ja Työväen hallituksen vallankumouksellisesta toiminnasta.

Edv. T.

I.

Työväen vallankumous valmistuu.

Marraskuun 7 päivä (v. l. lokakuun 25:s) v. 1917 oli merkillisin päivä Venäjän ja ehkä koko maailmankin työväenliikkeen historiassa. Sinä päivänä alkoi todellisesti suuri Venäjän vallankumous, joka siirsi valtiollisen vallan porvaristolta ja sitä lähenteleviltä „sosialistisilta” sovittelijoilta todellisten työväen ja köyhimpien talonpoikain edustajain käsiin. Samoin kuin maaliskuun vallankumous antoi vallan porvaristolle ja saattoi voimaan porvarillisdemokratisen järjestyksen, samoin myös marraskuun vallankumous nosti valtaan köyhälistön ja pani alulle taistelun yhteiskunnallisen järjestyksen muuttamisen puolesta sosialistiseksi. Ja kaikki tämä tapahtui historiallisen välttämättömyyden pakosta, oli tuloksena m. m. porvarillisen vallankumouksen paljastamien luokkavastakohtien kehittymisestä.

Tämä vallankumous ei ollut vielä mikään sosialistinen vallankumous, mutta se oli jo epäilemättä alkua siihen. Se viitoitti Venäjän ja koko maailmankin köyhälistölle selvän tien sosialismia kohti. Useat kansankomissarien hallituksen toimenpiteetkin kuten pankkien kansallistuttaminen, teollisuuden tarkastaminen, porvarillisten luokkaoikeuksien hävittäminen j. n. e. ovat jo epäilemättä ensiaskelaita sosialistisen vallankumouksen tiellä, vaikka ne eivät olekaan sinänsä vielä mitään sosialismia.

Yiitikkäämme seurata aluksi niitä oloja, joissa tämä valtava työväen ja talonpoikaisköyhälistön vallankumous tapahtui.

Valtiollinen tilanne työväen vallankumouksen edellä Venäjällä oli sangen sekava. Tunnetun Kornilovin vastavallankumouksellisen kapinan jälkeen jäi hallituksen kokoonpanokin sangen epämääräiseksi. Kerenski y. m. demokratiset sovittelijat pyrkivät yhä edelleenkin ratkaisemaan hallituskysymystä sovittelujen avulla kadettiporvariston kanssa. Neuvotteluja jatkettiin, kauppoja hierottiin, mutta tuloksia tästä kaikesta ei näkynyt.

Pohtimaan hallituskysymystä kutsuttiin syyskuun loppupäivinä kokoon niin sanottu demokratinen neuvottelukokous, johon tuli kuulumaan yksinomaan kansanvaltaisten laitosten edustajia. Enemmistönä olivat tässäkin kokouksessa vielä oikeistodemokratian edustajat ja aluksi tulikin hyväksytyksi kokoomushallitusta kannattava päätöslauselma. Mutta kun sitten päätettiin, ettei kokoomushallitukseen oteta Kornilovia kannattaneitten varakkaiden luokkien edustajia eikä kadettipuolueen jäseniä, niin hylättiin taas kokoomusperiaatekin. Hallituskysymys tuli yhä sekavammaksi. Asetettiin erityinen komitea hieromaan kauppoja porvarien kanssa, johon komiteaan pääsivät tunnetut oikeistomenshevikit Tseretellit y. m. Ja hallituskysymys ratkaistiin sovitteluilla. Menshevikkien ja sosialivallankumouksellisten edustajat antoivat perään kadettiporvareille miltei kaikissa tärkeimmissä kysymyksissä. Yksityiskauppiaat päästettiin hoitamaan elintarveasiaa. Teollisuusherrojen riisto- ja keinotteluvapautta ei rajoitettu, maiden pakkoluovuttamisesta talonpojille ei päätetty mitään j. n. e. Näin ollen saatiin lokakuun alussa muodostetuksi hallitus, johon tuli kuulumaan kadettejakin. Tämä oli jo muuten kolmas kokoomushallitus.

„Demokratisesta” neuvottelukokouksesta muodostettiin erityinen niin sanottu „demokratinen” neuvosto, joka myöhemmin nimitettiin komeasti tasavallan väliaikaiseksi neuvostoksi. Yleisimmin sitä sanottiin esiparlamentiksi. Se oli keinoitekoisesti kokoonpantu siten, että enemmistö oli siinä oikeistodemokratialla ja varakasten luokkien edustajilla. Hallituksen olisi pitänyt olla demokratisen neuvottelukokouksen päätöksen mukaan vastuunalainen tälle „tasavallan neuvostolle”. Mutta porvarit eivät suostuneet tähänkään. He eivät halunneet vastuunalaisuutta edes tällaiseenkaan laitoksen edessä. Kaikki tämä johti siihen, että bolshevikkiryhmä erosi lopulta pois koko laitoksesta.

Asema muodostui pulmalliseksi. Maassa oli nyt hallitus, joka ei nauttinut lainkaan vallankumouksellisen demokratian kannatusta. „Porvarillisen kaikkivallan ja vastavallankumouksellisen väkivallan hallitukselle emme me, Pietarin työläiset ja varusväki, tule osottamaan mitään kannatusta” — julisti koko vallankumouksellisen demokratian nimessä Pietarin työ- ja sotamiesneuvosto.

Ja lokakuun puoliväliin mennessä kävi asema maassa yhä kurjemmaksi. Porvarillinen taantumus rehenteli kaikkialla. Tashkentissa (Turkestanissa) isännöi hallituksen paikallista neuvostoa vastaan lähettämä rankaisuretkikunta, talonpoikien maakomiteain jäseniä vangittiin, vastavallankumousta hommaavia salaliittolaisia vapautettiin vankiloista, mutta bolshevikkejä pidettiin yhä vankikopeissa j. n. e. „Uusi” väliaikainen hallitus käytti kaikkia keinoja estääkseen vallankumouksen vaatimusten toteuttamisen, tukahuttaakseen vallankumouksellisen työväen pyrinnot.

Samalla lisääntyi maassa yhä enemmän elintarvekurjuus, kävi yhä räikeämmäksi kaikkialla vallitseva taloudellinen

hajaannus. Nälkä aiheutti pitkin laajaa Venäjän maata nälkäkapinoita ja yleistä anarkiaa. Sekavuutta lisäsivät puolestaan talonpoikien pyrkimykset jakamaan keskenään tilanomistajain maata, jota väliaikainen hallitus ei heille vielä kukaan antanut.

Sanalla sanoen vallitsi maassa yleinen sekasorto. Ja suurimpana syynä tähän kaikkeen oli sota, joka piti tavalla tai toisella saada loppumaan.

Näin ollen olojen pakosta valmistui työväen kapina. Valtiollinen pula kehittyi.

„Pula on valmis” julisti Lenin tämännimisessä kirjoituksessaan lokakuun puolivälissä. Bolshevikkien valta työväen ja sotilasten keskuudessa kasvoi päivä päivältä. Porvarillisen taantumuksen kasvaessa menettivät menshevikit ja oikeustsosiaalivallankumoukselliset kaiken kannatuksensa. Pietarin, Moskovan y. m. suurimpien kaupunkien työ- ja sotamiesneuvostot olivat jo Kornilovin kapinan jälkeen bolshevikkien käsissä. Nämä neuvostot hyväksyivät bolshevikkien esittämää päätöslauselmia, joissa tuomittiin kokoomushallituksen politiikka ja vaadittiin koko vallan siirtämistä neuvostoille.

Mutta neuvostojen keskusjohto bolshevikkien vaikutusvallan lisääntymisestä huolimatta oli yhä edelleenkin oikeistodemokraattien edustajain muodostaman toimeenpanevan keskuskomitean käsissä, joka oli valittu edellisessä neuvostojen kongressissa. Näin ollen voimain suhteitten muuttuessa oli uuden neuvostojen kongressin kokoonkutsuminen aivan välttämätön.

Porvaripiirit ja niitä lähentelevät demokratiset sovittelijat olivat eläneet tämän vallankumouksen edellä Venäjällä jonkinlaisen kauhun vallassa. Näitä piirejä oli koko ajan raskaana painajaisena ahdistanut otaksuttu bolshevikkien „esiintyminen”, jonka päiväkin oli jo, Kerenskin hallituksen saamien tietojen mukaan, miltei tarkalleen määrätty. Ja hallitus „demokratisine” kannattajineen valmistautui hurjalla kiireellä kukistamaan aseellista kapinaa, taistelemaan bolshevikkejä vastaan.

Harmillisinta oli tässä jutussa porvareille, mensheveille y. m. se seikka, että itse bolshevikit eivät puhuneet mitään, visusti vaikenivat koko asiasta. Porvarilehdet sekä menshevikkien ja sosialivallankumouksellisten äänenkannattajat pitivät kauheaa melua, vaativat bolshevikkejä tilille ja kyselivät hermostuneesti, mitä bolshevikit aikovat tehdä. Mutta, turhaan. Bolshevikit eivät vaan ryhtyneet vastaamaan näihin kysymyksiin. Ja porvariston kiukku tästä yhä yltyi.

Muuten oli bolshevikkien kanta tähän „esiintymiseen” nähden vallan selvä. Porvarit vain eivät halunneet sitä käsittää. Selittäjän tunnettu bolshevikkisosialidemokraatti Rjasanov vallankumouksen edellä neuvostojen toimeenpanevassa keskuskomiteassa, etteivät bolshevikit marxilaisina valmista kapinaa, vaan että sitä valmistaa hallituksen politiikka. Ja jos tämän politiikan tuloksena on työläisjoukkojen nousemi-

nen, niin tulevat bolshevikit Rjasanovin selityksen mukaan olemaan kapinaan nousseiden eturiveissä.

Luulisi tämän olevan jo riittävän selvää. Bolshevikit eivät valmistaneet kapinaa, eivätkä voineetkaan sitä tehdä. Kapinaa valmistivat Venäjällä sen ajan olot, joita porvarillis-„demokratinen” kokoomushallitus yritti parhaansa mukaan kärjistää. Yhä kasvava nälkäkurjuus, jota tämä hallitus ei yrittänytkään tositeossa lieventää, kaikki kärsimykset, joita tuotti kansalle yhä jatkuva kauhea sota, maanpuute, jota ei Kerenskin hallitus halunnutkaan poistaa — kaikki tämä asetti työtätekevien luokkien kärsivällisyyden suuren koettelemuksen alaiseksi. Minä hetkenä hyvänsä saattoi viritetty jousi laueta, minä hetkenä hyvänsä saattoi nälkiintyneen kansan kärsimysten malja kuohua yli laitojensa. Porvarien ja heitä liehakoivien niin sanottujen demokratisten soveltelijain mielestä olisi bolshevikkien puolueen ehkä pitänyt pysyä syrjässä koko kansan liikkeestä, olisi ehkä pitänyt ryhtyä ampumaankin kapinaan nousseita työläisiä? Ei, sitä se ei voinut tehdä. Sen *oli silloin pakko* köyhälistön puolueena ottaa osaa liikkeeseen. Mutta, kuten sanottu, bolshevikit eivät sitä kapinaa valmistaneet. Sitä valmisti itse elämä.

Mutta Venäjän taantumuksellinen porvaristo ei luokkatuojensa sokaisemana halveksinut mitään keinoja. Viime vuoden heinäkuussa se sai vastavallankumouksellisella menettelyllään joukot nousemaan ja tukahutti „demokratisten” sovittelijain suosiollisella avustuksella tämän liikkeen vereen. Sitten se sälytti kaiken syyn bolshevikkien niskoille, usutti hallituksen heidän kimppuunsa ja aloitti mitä häpeällisimmän ajojähdin köyhälistön puoluetta vastaan. Kun porvariston Kornilovin avulla toimeenpanema vastavallankumouksellinen yritys hajosi törmättyään järjestyneen köyhälistön ja vallankumouksellisen sotaväen muureja vastaan, niin turvautui porvaristo taas toinnuttuaan iskusta entisiin provokatsioonikeinoihinsa. Taas oli joukot saatava ennenaikojaan kaduille, jotta voisi vereen tukahuttaa kaikki vallankumouksen saavutukset. Taas ryhtyi porvaristo usuttamaan hallitustaan bolshevikkien kimppuun ja toittottamaan kaikille ilmansuunnille, että bolshevikit valmistavat kapinaa. Ja viime lokakuun loppupuolella oli hetki tähän porvariston tarkotukseen kaikista sopivin.

Miksi juuri silloin? Siksi, että työtätekevien luokkien tyytymättömyys porvarillis-„demokratista” hallitusta kohtaan oli jo silloin noussut huippuunsa. Kautta työtätekevän Venäjän kaikui yhteinen vaatimus: koko valta työ- ja sotamiesneuvostolle! Työläis- ja sotilasjoukoille kävi silloin jo selväksi, että ainoastaan nämä todelliset vallankumouksellisen demokratian edustuslaitokset, jotka muodostuivat jo maaliskuun vallankumouksessa, pystyvät toteuttamaan suuren vallankumouksen vaatimuksia ja torjumaan vastavallankumouksellisen porvariston katalia hyökkäyksiä. Ainoastaan ne voivat pelastaa maan uhkaavasta perikadosta, tehdä lopun kansaa rasittavasta sodasta ja solmia lopultakin rauhan, jota oli

jo niin kauvan kaivattu. Oli selvää, että ainoastaan tämä valta kykenee luovuttamaan tilanomistajakapitalistien maat talonpojille, jotka riutuivat ankarassa maanpuutteessa.

Tämä oli selvää kaikille. Kapitalistitkin sen hyvin ymmärsivät. He tiesivät, että nyt on kysymys siitä, kuka hallitsee maata: todellinen vallankumouksellinen demokratia vaiko vastavallankumouksellinen porvaristo hännystäjineen. Siitä kysymys. Ja siksi oli Venäjän porvaristolle edullista saada työläisjoukot lähtemään ennenajojaan kadulle. Siksi se provoseerasi kaikin voimin kapinaa ja usutti työläisiä, sotilaita ja talonpoikia bolshevikkien kimppuun.

Kaikki tämä tapahtui työ- ja sotamiesneuvostojen kongressin kokoontumisen edellä, jonka kongressin tuli ratkaista valtakysymys ja päättää vallan siirtämisestä neuvostojen käsiin. Tämä oli porvaristolle ja „demokratisille” sovittelijoille kauhistus. He ponnistivatkin kaikki voimansa estääkseen tämän kongressin kokoontumisen. Päättäessään kutsua tämän kongressin kokoon noudatti Pietarin työväen neuvosto vallankumouksellisten joukkojen tahtoa. Mutta neuvostojen toimeenpaneva keskuskomitea, jossa menshevikit ja sosialivallankumoukselliset olivat niihin aikoihin vielä enemmistössä, pyrki vaikkakin tosin epäsuorasti sen kokoontumista estämään. Se ilmoitti Venäjän neuvostoille kongressin kokoonkutsumisesta, mutta samalla asettui sille kannalle, että sen kokoontuminen ei ole suotavaa. Tämän johdosta ryhtyivät eräät muutkin neuvostot, joissa sovittelijoilla oli vaikutusvaltaa, vastustamaan kongressia. Mutta siitä huolimatta oli kongressin kannattajilla epäilemättä enemmistö puolellaan.

Huomattuaan, että kongressi kumminkin kokoontuu marraskuun 2 p:nä, kuten oli määrätty, päätti toimeenpaneva keskuskomitea arvonsa pelastamiseksi ryhtyä kannattamaan kongressin kokoonkutsumista, mutta lykkäsi sen kokoontumisen marraskuun 7 päivään.

Tämän vallankumouksellisten joukkojen parlamentin kokoontumisen edellä vallitsi jännitetty mieliala. Vastavallankumouksellinen porvaristo ja Kerenskin väliaikainen hallitus kokosivat kaikella kiireellä joukkojaan valmistautuen taisteluun. Vallankumoukselliseksi itseään nimittävä hallitus valmistautui tukahuttamaan vallankumousta!....

Porvarilliset lehdet usuttivat puolestaan vallankumouksellisten joukkojen kimppuun. Esim. „sosialistisen ajatussuunnan” äänenkannattaja „Denj” puhui peittelemättä tarkotustaan: „Tarvitaan vahvan ja horjumattoman vallan toimenpiteitä, joka valta vaikuttaisi voimallaan, jota on otettava huomioon.” Bolshevikkien „Rabotshi Putj”-lehti kysyi tämän johdosta täydellä syyllä: „Montako ämpäristä työläisten ja sotilasten verta ja montako bolshevikkien päätä tilaa „Denj”-lehti?”

Verta himoitsi Venäjän vastavallankumouksellinen porvaristo ja pyrki kaikin voimin saamaan aikaan kansalaisodan, pyrki hyökkäämään vallankumouksen kimppuun. Mutta tätä eivät ymmärtäneet „demokratiset” sovittelupuo-

lueet, jotka kulkivat porvariston talutusnuorassa ja kaikesta porvariston vastavallankumouksellisuudesta huolimatta yrittivät saada aikaan yhteistä rintamaa. Ne eivät ymmärtäneet sitäkään, että todellisen vallankumouksellisen demokratian on nouseva porvariston katalia hankkeita vastaan, on olojen pakosta valmistettava vastahyökkäystä. Demokratiset sovitelijat eivät voineet mitenkään käsittää sitä, että vallankumous oli silloin vaarassa.

II.

Työväen vallankumous puhkeaa.

Sillä aikaa kun menshevikit, oikeistososialivallankumoukselliset y. m. hieroivat kauppvoja vastavallankumouksellisen porvariston kanssa pyrkien sillä tavalla „pelastamaan vallankumousta”, valmistautui köyhälistö ja vallankumouksellinen armeia ratkaisevaan taisteluun vastavallankumousta vastaan. Köyhälistö käsitti nyt, että vallankumouksen pelastus on ainoastaan vallan siirtämisessä työväen ja talonpoikaisköyhälistön käsiin. Se ei antautunut porvariston provokatsioniin, mutta nousi kapinaan, silloin kun hetki oli siihen sopiva.

Työväen ja sotilasten kapina puhkesi Pietarissa marraskuun 6—7 p:nä. Ulkonaisena syynä kapinan puhkeamiseen oli välikohtaus väliaikaisen hallituksen ja Pietarin työ- ja sotamiesneuvoston sotilasvallankumouksellisen komitean välillä, joka komitea oli perustettu marraskuun ensi päivinä. Tämä komitea oli saanut nimittäin neuvostolta toimekseen tarkastaa Pietarin sotilaspiirin esikunnan määräyksiä. Esikunta ei halunnut tähän suostua. Tämän välikohtauksen yhteydessä alkoi kaupungilla liikehtimistä.

Tämä oli, kuten sanottu, vain ulkonainen syy. Kysymys oli vallan ottamisesta neuvostojen käsiin. Väliaikainen hallitus yritti vielä taistella kuristustoimenpiteitten avulla. Se määräsi vangittavaksi bolshevikkien johtohenkilöitä ja lakkautti bolshevikkilehtiä. Mutta tästä ei ollut enää apua. Bolshevikkilehdet painettiin lakkautuskiellosta huolimatta. Liike kehittyi nopeaa vauhtia. Valta luisui pois Kerenskin hallituksen käsistä.

Vastaukseksi sotilasvallankumouksellisen komitean vaatimuksiin kutsui väliaikainen hallitus Pietariin lähikaupungeista junkkareja ja kuolemanpataljoonia kukistamaan vallankumousta. Mutta ylivoima oli vallankumouksellisten puolella. Heihin yhtyivät nykyajan sotilaallisesti mahtavimmat voimat, panssariautobiilit. Vallankumoukselliset valtasivat rautatieasemat, posti- ja sähkölennätinaseman, sähkösanomatoimiston, valtakunnan pankin sekä muut tärkeimmät valtion ja kaupungin laitokset. Niin sanottu tasavallan neuvosto, joka oli tähän saakka yrittänyt tukea hajavaa väliaikaista hallitusta, hajotettiin. Talvipalatsi vallotettiin tykkituella. Osa väliaikaisen hallituksen jäsenistä vangittiin ja sijoitettiin Pietari-Paavalin linnaan. Itse Kerenski pääsi pakene-

maan Pietarista rintamalle ja yritti sieltä käsin koota voimia vallankumouksellista Pietaria vastaan.

Väliaikainen hallitus julistettiin kukistetuksi. Marraskuun 7 p:nä kokoontunut neuvostojen kongressi vahvisti tapahtuneen tosiasian — vallan siirtymisen neuvostoille, ja valitsi työväen ja sotilasten väliaikaisen hallituksen, kansan komisarien neuvoston, jonka puheenjohtajaksi tuli Lenin.

Mutta taistelut eivät silti vielä päättyneet. Seuraavina päivinä tapahtui Pietarin lähiseuduilla m. m. Pulkovin luona verisiä otteluja Kerenskin lähettämien joukkojen ja vallankumouksellisten välillä. Vallankumoukselliset sotajoukot ja Pietarin työväen järjestämät punakaartit pääsivät voitolle. Rintaman joukot alkoivat myös siirtyä uuden vallan puolelle. Mutta lukuisia uhreja vaativat nämä taistelut.

Pietarissa yritti porvaristo ja oikeistodemokratia taistella vastaan järjestämällä erikoisen „vallankumouksen pelastamiskomitean”. Sen vaikutuksesta ehkä nousivat upseerikoululaiset, junkkarit kapinaan, mutta kärsivät tappion.

Moskovassa ratkaistiin vallan siirtämiskysymys myöskin kanuunataisteluilla, jotka vaativat tuhansia uhreja. Mutta työväen ja sotilasten valta voitti sielläkin. Näissä taisteluissa tuli pommittaa Venäjän muinaismuistoa, kuuluisaa Kremlää, sillä sinne olivat sijoittuneet vallankumouksen vastustajat, jolloin pommituksessa muutamat muinaisajan kirkot jonkun verran vioittuivat. Porvaristo levitti tämän johdosta maailmalle hälyyttäviä valheellisia tietoja taideteosten hävittämisestä. Mutta myöhemmin kävi selville, että muinaiskirkkojen kärsimät vauriot olivat verrattain vähäisiä ja helposti korjattavia. Näitä vaurioita ei tietenkään voitu välttää, kun alussa taisteltiin vaihtelevalla onnella ja Kremli siirtyi käsistä käsiin. Lopuksi täytyi väliaikaisen hallituksen joukkojen antautua.

Useissa muissakin paikoin Venäjällä siirtyi valta neuvostojen käsiin.

Näin ollen oli Venäjällä taasen kääntynyt historian lehti. Taasen saimme nähdä valtavia tapauksia, joiden historiallista kantavuutta on vielä vaikea aavistaa nytkään. Venäjän köyhälistö ja vallankumouksellinen armeia tekivät marraskuussa rohkean askeleen vallankumouksen tiellä, ottivat vallan omiin käsiinsä.

Tapahtumien kulku oli tälläkin kertaa häikäisevän nopea. Kerenskin hallitus, joka 8 kuukauden aikana eri muodoissaan oli pettänyt vallankumousta, kukistui kädenkäänteessä, yhtä nopeasti kuin kukistui tsaari Nikolain hallituksen viime vuoden maaliskuussa. Kerenskin hallituksen yritti nojata pistimiin tukahuttaakseen työtätekevän luokan liikkeen. Mutta pistimet eivät osottaneetkaan enää sille riittävää kannatusta ja tämän vastavallankumouksellista porvaristoa suosivan hallituksen oli pakko väistyä syrjään todellisen demokratian vallan edestä.

Kansantaistelujen ahjossa olivat valmistuneet ja kehittyneet vallankumouksen todelliset voimat. Se bolshevikki-sosialidemokraattien puolue, joka oli esiintynyt tapahtuneen kumouksen päävoimana, oli vallankumouksen ensipäivinä maaliskuussa vain pienenä ryhmänä, vaatimattomana vähemmistönä Venäjän demokratian edustuslaitoksissa. Sen muodostama äärimmäinen vasen siipi Pietarin työ- ja sotamiesneuvostossa ajoi jyrkkää luokkataistelun politiikkaa, vaati sotakysymyksen suhteen Zimmerwaldissa julistettujen kansainvälisen sosialismin periaatteiden noudattamista. Mutta sen ääni ei päässyt ratkaisevaksi. Joukot kulkivat vielä demokratisten sovittelijain — menshevikkien ja sosialivallankumouksellisten talutusnuorassa.

Mutta elämä opettaa. Ja vallankumouksen aikana tapahtuikin tämä opetus nopeassa vauhdissa. Joukot tulivat yhä selvemmin ja selvemmin näkemään, että vallankumouksen asettamat vaatimukset, joiden edestä vallankumoukselliset työläiset ja sotilaat uhrasivat henkensä Pietarin kaduilla, jäävät toteuttamatta, ettei porvaristo demokratisine sovittelijoihin haluakaan täyttää näitä vaatimuksia. Pienviljelijät kärsivät yhä maanpuutetta, tuhoa tuottava sota yhä jatkui, maa joutui yhä suurempaan rappiotilaan. Monet niin sanotut kokoomushallitukset eivät voineet parantaa asemaa. Pääinvastoin. Porvaristo kutsui niiden osanottajiksi rinnalleen demokratian oikean siiven edustajia ainoastaan helpommin valmistakseen heidän suojassaan vastavallankumouksellisia hankkeitaan.

Näin ollen ryhtymällä yhteisiin hallitushommiin porvariston kanssa tulivat „demokratiset” sovittelijat tahtomattaankin taantumuksellisen porvariston vastavallankumoushankkeiden avustajiksi ja menettivät kaiken luottonsa työtekevien joukkojen silmissä. Sitä vastoin bolshevikit, jotka pysyivät jyrkästi syrjässä kaikista kokoomushommista, saavuttivat yhä enemmän ja enemmän joukkojen kannatusta. Heidän vaikutusvaltansa päivä päivältä kasvoi. Työtekevät luokat tulivat yhä selvemmin käsittämään, ettei porvaristolta voi saada mitään sovitteluilla, vaan ainoastaan jyrkällä luokkataistelulla.

Aste asteelta kasvoi taistelussa bolshevikkien voima. Pienestä ryhmästä muuttuivat he vaikutusvaltaiseksi puolueeksi, saavuttivat *enemmistön* demokratian keskuudessa. Tätä osotti jo m. m. se suuri äänimäärä, jonka bolshevikit saivat Pietarin kunnallisvaaleissa. Kummankin pääkaupungin työ- ja sotamiesneuvostoissa saivat bolshevikit enemmistön. Kaikista bolshevikkeja vastaan kohdistetuista vainoista huolimatta uskoivat työläis- ja sotilasjoukot kaikkialla asiansa ajamisen bolshevikkien käsiin.

Näin ollen kun itse olosuhteet olivat valmistaneet kapiinaa, kun toisin sanoen väliaikaisen hallituksen kurja menettely oli pakottanut joukot nousemaan kapinaan, tulivat bolshevikit luonnollisesti liikkeen johtajiksi. Ja kaiken tukena menettänyt porvarillinen hallitus tuli kukistetuksi ilman suurempaa vaivaa.

III.

Työväen ja talonpoikaisköyhälistön hallitus.

Marraskuun vallankumouksen avulla olivat Venäjän valtakunnan hallitusohjekset siirtyneet porvariston käsistä työväen ja köyhimpien talonpoikain edustajain käsiin. Työ- ja sotamiesneuvostojen kongressi valitsi, kuten jo mainitsimme, väliaikaisen kansankomissarien neuvoston, johon tuli kuulumaan yksinomaan bolshevikkejä, joiden johdolla tämä vallankumous oli suoritettukin. Vasemmistososialivallankumoukselliset, jotka edustavat talonpoikaissäestön vallankumouksellisintä osaa ja jotka yhä enemmän ja enemmän lähenyvät bolshevikkejä, osottivat kannatustaan uudelle kansankomissarien hallitukselle. Oikeistodemokratit, jotka yhä edelleen pitelivät kiinni vastavallankumouksellisesta porvaristosta, vetäytyivät tällä kertaa syrjään. Neuvotteluja hallituksen muodostamisesta pidettiin kyllä eri sosialistipuolueiden edustajain kesken. Viime vuoden loppupäivinä saivat bolshevikit aikaan sopimuksen *vasemmisto*-sosialivallankumouksellisten kanssa, jotka yhtyivät kansankomissarien neuvoston kokoonpanoon, joten uusi hallitus tuli edustamaan vallankumouksellista työväkeä ja talonpoikaissäestöä.

Kansankomissarien neuvoston asema vallankumouksen jälkeen oli epäilemättä sangen vaikea. Jos tsaarihallituksen porvarilliselle hallitukselle jättämä perintö oli raskas, niin yhtä raskas ja ehkä vieläkin raskaampi oli se perintö, jonka kukistunut „kokoomus“-hallitus oli jättänyt työväen selvitettäväksi. Kaikenlaiset sovittelupuuhut olivat saattaneet maan täydelliseen rappiotilaan. Rautatiet tuskin kulkivat, rahan arvo yhä uusiintuneen setelitulvan takia oli laskenut mitättömiin, nälkä uhkaa vielä nytkin kokonaisia seutuja. Työväen hallituksen tulee ponnistaa kaikki voimansa selvitääkseen tätä vaikeaa tilannetta. Ennen kaikkea on sen saatava loppuun yksinomaan tuhoa tuottava, hirvittävä sota. Uusi työväen hallitus ryhtyikin kuten tunnettua heti toimintansa alussa rauhaneuvotteluihin keskusvaltojen kanssa ja saikin pian aikaan välirauhan.

Työväen hallituksen astuttua valtaan piileskeli vastavallankumous kaikissa nurkissa. Virkamiehet tekivät jarrutuslakkoja, valtakunnanpankki kieltäytyi antamasta uudelle hallitukselle varoja. Näin tuli työväen hallituksen kuluttaa suurimman osan aikaansa taisteluun vastavallankumousta vastaan. Tämä taistelu vastavallankumousta vastaan johti Pietarin kaupunginduuman hajottamiseenkin ja vuoden viimeisinä päivinä pakotti se muitten syitten ohella kansankomissarien neuvoston valtaamaan Pietarissa yksityispankit, jotka rahavaroillaan avustivat vastarintaa osottavia virkailijoita.

Venäjä hajaantui viime vuoden lopussa eri tasavaltoihin. Eri alueet, kuten Kaukasia, Siperia, Ukraina y. m. hoitivat itsenäisesti omia asioitansa. Uudella hallituksella ei tietenkään ollut mitään eri kansojen itsenäisyyttä vastaan. Päinvastoin se edisti kaikin puolin kansojen itsenäistämistä.

keutta. Se pysyi horjumatta uskollisena niille periaatteille, jotka oli julistanut kansojen oikeuksia koskevassa julistuksessaan, kannatti kansojen itsemääräämisoikeutta aina Venäjästä eroamiseen saakka. Tämän vuoden alussa se myönsi Suomelle täyden itsenäisyyden. Mutta se vaati luonnollisesti näiltä kansoilta kannatusta pyrkimyksilleen. Nämä taas, kuten esim. tilanomistajain ja kapitalistien etuja ajava Ukrainan keskusneuvosto, yrittivät vaikeuttaa nouren työväen hallituksen asemaa. Viime vuoden lopussa nosti vastavallankumouksellinen kenraali Kaledin kapinan uutta hallitusta ja yleensä neuvostoja vastaan, jolloin etelä-Venäjällä tapahtui verisiä taisteluja. Ukrainan keskusneuvosto, joka oli marraskuun lopussa julistanut Ukrainan itsenäiseksi tasavallaksi, suhtautui suopeamielisesti Kaledinin vastavallankumouksellisiin hommiin. Tästä johduttiin taisteluihin Ukrainan porvariston ja neuvostojen hallituksen välillä.

Muuten ryhtyi neuvostojen hallitus päästyään valtaan edistämään toimenpiteittensä avulla vallankumouksen asiaa. Luotelkaamme tärkeimpiä tämän hallituksen toimia.

Ensimmäinen tärkeä kauvas kantava uuden vallan toimenpide oli *rauhanjulistus*, jonka neuvostojen kongressi hyväksyi jo marraskuun 8 p:nä ennen kansankomissarien neuvoston muodostamista. Tämä julistus, jossa ehdotettiin kaikille kansoille demokratisen rauhan solmimista, oli pohjana myöhemmin tapahtuneille välirauhaneuvotteluille. Ja nyt on, kuten tunnettua, saatukin aikaan välirauha Venäjän ja keskusvaltojen välillä.

Tämä oli suuri saavutus, johon saattoi pystyä ainoastaan työväen ja talonpoikaisköyhälistön valta. Se teki lopun ainakin Venäjään nähden siitä hirveästä sodasta, joka on jo neljättä vuotta ihmiskuntaa kiduttanut.

Samana päivänä hyväksyi neuvostojen kongressi määräyksen *tilanomistajain maiden luovuttamisesta* talonpoikien maakomiteain käsiin. Uusi valta pyrki toteuttamaan nopeasti maan puutetta kärsivän pienviljelijäin vaatimuksen, jonka täyttämistä Kerenskin hallitus oli niin kauvan jarruttanut. Tietenkään ei itse maiden jakamista voitu niin nopeasti toteuttaa, sillä se vaatii pitkäaikaista järjestelyä. Mutta joka tapauksessa oli vallankumouksellisen hallituksen luja tahto ja selvä kanta lausuttu suoraan julki. Tämä määräys vaikutti Venäjän talonpoikaiskansaan ja agraarilevottomuudet uhkaavine anarkistisine ilmiöineen miltei kaikkialla loppuivat. Se tehoi paremmin kuin mitkään Kerenskin hallituksen uhkaukset.

Myöhemmin (marraskuun 13 p:nä) julkaisi kansan komissarien neuvosto dekretin, jolla määriteltiin tarkemmin maalaiskuntien maakomiteain tehtävät niiden haltuun luovutetun maan käyttämisessä.

Marraskuun 9 p:nä julkaisemalla dekretillään (määräyksellä) laajensi kansan komissarien neuvosto kaupunkien itsehallintolaituksien oikeuksia *elintarveasian* alalla. Tämän määräyksen mukaan joutuvat kaikki yksityisille henkilöille

ja laitoksille saapuvat elintarvelähetykset kaupunkien elintarvelautakuntien haltuun, jotka jakavat elintarvemääriä. Kaikki tähän saakka kaupunkien itsehallintolaitoksista riippumattomat henkilöt ja laitokset saavat nyt toimia kaupungin valvonnan alaisina. Yksityiset kauppiaat saavat kyllä hankkia elintarpeita, mutta heidän on annettava kaupungille kaikki hankintoja koskevat tiedot. Kaupungilla on oikeus ottaa valvontansa alaiseksi elintarveliikkeitä, hotelleja, myllyjä j. n. e. Se saa muuttaa hotelleja yleisiksi ruokaloiksi sekä takavarikoida elintarveliikkeitä.

Kaupungin itsehallintolaitoksella on tämän lakimääräyksen mukaan oikeus ottaa takavarikkoon yksityisiä huoneustoja, jotka tarvitaan kaupungin elintarvekauppojen perustamista varten tahi muihin elintarveasiaa koskeviin tarkoituksiin. Samoin on kaupungilla oikeus takavarikoida erilaisia tavaroita, varastoja y. m., joita se tarvitsee elintarveasian järjestämiseksi.

Tällä dekretillä pyrki uusi työväen hallitus järjestämään perin rappiolle joutuneita elintarveasioita. Ja sillä saatiinkin aikaan jossakin määrin huomattavia tuloksia. Aina-kin Pietari ja useat muutkin suuret kaupungit välttivät uuden hallituksen elintarvetoimien avulla sillä kertaa täydellisen nälän, joka muuten oli jo uhkaamassa.

Seuraavana päivänä annettiin sisäasiain komissarin allekirjoittamana uuden hallituksen määräys, jolla pyrittiin järjestämään kaupunkien *asuntokysymystä*. Kaupunkien itsehallintolaitoksille annettiin nimittäin oikeus takavarikoida kaikkia asunnoiksi kelpaavia tyhjiä huoneustoja sekä sijoittaa niihin asunnottomia ja ahtaissa oloissa asuvia ihmisiä. Kaupunkien itsehallintolaitoksille annettiin myös oikeus perustaa asuntotarkastuskuntia, asunto-oikeusistuimia j. n. e.

Muuten on tunnettua, että työväen asunto-olot Pietarissa. Moskovassa ja muissakin isommissa Venäjän kaupungeissa ovat sangen kurjat, joten työväen hallituksen nopeat toimenpiteet tällä alalla ovat varsin ymmärrettävät. Tietysti ei tässäkään kysymyksessä voi ajatella, että kaikki asiat tulisivat heti järjestetyiksi yhdellä kynävedolla. Siihen tarvitaan tietenkin aikaa. Mutta tämän määräyksen toteuttaminen voi tuottaa jo suurtakin parannusta köyhän kansan asunto-oloihin.

Marraskuun 10 p:nä annettiin dekretti asuntomatoriorista. Tämä asuntomatorio ulotettiin niihin kaupunkeihin, joissa on vähintään 10 tuhatta asukasta, ja tuli se koskemaan niitä asunnonvuokraajia, joiden vuokramaksut eivät nouse yli 200 ruplan kuukaudessa.

Kuten tunnettua, vallotti Pietarin y. m. kaupunkien köyhälistö ja vallankumouksen ensi päivinä *8-tuntisen työpäivän*. Mutta se ei ollut lakimääräyksellä vahvistettu eikä ulotettu kaikille Venäjän paikkakunnille. Porvariston ja oikeistodemokratian muodostama hallitus ei pystynyt tällaista lakimääräystä julkaisemaan. Silloinhan olisi porvariston ja oikeistomenshevikkien kokoomus hajonnut. Luonnollista on

siis, että työväen hallitus ryhtyi heti päästyään valtaan, asiaan käsiiksi. Kansan komissarien neuvosto julkaisikin marraskuun 11 p:nä 8-tuntista työpäivää koskevan lakimääräyksen. Tämän määräyksen mukaan ulotetaan 8-tuntinen työpäivä kaikkiin liikkeisiin niiden kokoon katsomatta sekä riippumatta siitä, kenellä ne kuuluvat. 8-tuntinen työpäivä koskee kaikkia palkkatyössä työskenteleviä henkilöitä. 18 vuotta nuorempien henkilöiden työpäivä on 6-tuntinen. Alle 16 vuoden ikäisiä lapsia ei lainkaan päästetä palkkatöihin. Vuoden 1920 alusta ei tämän lakimääräyksen mukaan tulla päästämään palkkatöihin 20 vuotta nuorempia henkilöitä.

Kansallisuuskysymyksen alalla ei uusi työväen hallitus myöskään kierrellyt eikä kaarrellut, kuten teki Kerenskin hallitus. Kansankomissarien neuvosto julkaisi marraskuun 15 p:nä julistuksen Venäjän kansojen oikeuksista, jossa selvästi myönnettiin Venäjän kansoille tasa-arvoisuus ja suverenisuus, vapaa itsemääräämisoikeus aina Venäjästä eroamiseen, ja riippumattoman valtakunnan muodostamiseen saakka. Bolshevikkien muodostama hallitus ei näin ollen aio asettaa mitään esteitä Venäjän kansojen vapaudelle.

Myöhemmin, kuten tunnettua, tunnusti neuvostohallitus Suomen ja Armenian täydellisen itsenäisyyden.

Marraskuun 21 p:nä julaistiin määräys *sanomalehti- y. m. ilmoituksien ottamisesta valtion monopoliksi*. Mitä tulee tähän ilmoituksien valtion monopoliksi julistamiseen ja niiden painattamiseen kieltämiseen yksityisissä lehdissä, niin on — hyväksyy tämän toimenpiteen tahi ei — huomautettava, että se on kohdistettu Venäjällä yksinomaan vastavallankumouksellisen porvariston sanomalehdistöä vastaan. Venäjällä näet eivät mitkään työväen lehdet, eivät oikeistososialistienkaan lehdet, painata miltei lainkaan ilmoituksia. Jos ne julkaisivatkin ilmoituksia, niin ainoastaan nimeksi. Nämä lehdet saavat Venäjällä kaikki tulonsa laajasta tilaajamäärästään ja lehtien yksityiskaupasta. Tämä tapa on tosin johtanut siihen, että työväen lehtien tilaushinnat ja niiden hinnat yksityiskaupassa ovat sangen korkeita, mutta asianlaita on kumminkin niin, että työväen lehdet Venäjällä eivät riipu ilmoituksista. Näin ollen oikeistososialistilehtien kieltäytyminen noudattamasta ilmoitusten painattamiskieltoa johtui pelkästään vastustushalusta. Toinen olisi tietenkin asian laita muissa maissa, missä työväen lehdetkin tulevat toimeen suureksi osaksi ilmoituksilla.

Marraskuun 27 p:nä julkaisi kansankomissarien hallitus sangen huomattavan dekretin, jolla kumottiin kaikki *säätyrajoitukset* ja säätyetuoikeudet maaliskuussa tapahtunut vallankumous joka julisti kaikki Venäjän asukkaat kansalaisiksi, ei kumminkaan hävittänyt säätyeroa ihmisten välillä. „Ruhtinas”, „ateli” j. n. e. kummittelivat yhä „talonpoika”-,, „pikkuporvari” y. m. nimityksien rinnalla demokraatiksi tasavallaksi julistetussa maassa. Kansankomissarien hallituksen määräys tekee lopun tästä luonnottomasta tilanteesta.

Uuden työväen hallituksen täytyy koko ajan taistella joka taholta uhkaavaa *vastavallankumousta* vastaan. Tämä porvariston vastavallankumous yritti käyttää aseenaan *Pietarin kaupunginduumaakin* jonka tehtävänä itsehallintolaitoksena on ainoastaan kaupungin asioiden hoitaminen. Kaupunginduuman asettuminen vastavallankumoukselliselle kannalle johti siihen, että kansankomissarien neuvosto määräyksellään marraskuun 29 p:ltä hajotti Pietarin kaupunginduuman. Samoin taistelusta vastavallankumousta vastaan johtui myös joulukuun 11 p:n määräys, jolla kadetit vastavallankumouksellisina julistettiin kansan vihollisiksi ja kadettipuolueen johtohenkilöt määrättiin vangittaviksi.

Pyrkien järjestämään rappiolle joutunutta tuotantoa työväelle edullisempaan suuntaan julkaisi kansankomissarien hallitus marraskuun 30 p. dekretin, jolla järjestettiin *työväen tarkastus* teollisuus-, kauppa-, pankki-, maatalous-, kuljetus-, osuustoiminta- y. m. liikkeissä. Työläiset toteuttavat valvontaansa liikkeissä tehdaskomiteain, esimiesneuvostojen y. m. valitsemiensa laitosten kautta. Eri paikkakunnille perustetaan yleistä johtoa varten erityiset työväen tarkastusneuvostot. Pietarissa toimii tarkastusneuvostojen kongressiin saakka yleisvenäläinen työväen tarkastusneuvosto.

Joulukuun 4 p:nä julkaisemallaan määräyksellä pyrkii kansan komissarien neuvosto alentamaan *virkamiesten korkeita palkkoja*. Itse kansan komissarienkin palkka määrätään ainoastaan 500 ruplaksi kuukaudessa perheettömille ja 100 ruplaa kuukaudessa kutakin työkyvyttöntä perheen jäsentä kohti. Tässä määräyksessä ilmenee epäilemättä työväen hallituksen vilpittömän demokratisuus.

Oikeuslaitokset ovat aina olleet Venäjällä korkeimmasta tuomioistuimesta senaatista, alottaen ja pieneimpiin oikeuslaitoksiin, rauhantuomarioikeuksiin lopettaen sangen vanhoillisella kannalla. Oikeudenkäynti on ollut erittäinkin köyhälle väestölle sangen vaivaloista ja monimutkaista. Kauvan on jo kaivattu oikeuslaitoksien uudistamista, mutta Kerenskin hallitus ei 8 kuukauden aikana saanut tällä alalla mitään aikaan. Ja kansankomissarien neuvosto ryhtyikin hävittämään pois näitä vanhan ajan jätteitä. Joulukuun 6 p:nä julaistiin nimittäin dekretti vanhojen oikeuslaitoksien, kuten senaatin, piirioikeuksien, oikeushovin y. m. lakkauttamisesta. Sijalle asetettiin kansavaltaisilla vaaleilla valitut paikalliset oikeudet. Samalla lakkautettiin tutkintotuomarilaitos, prokuraattorivirastot ja asianajaja-laitokset.

Valitsijain oikeuksia laajennettiin toimeenpanevan keskuskomitean joulukuun 5 p:nä hyväksymällä määräyksellä, jonka mukaan työ-, sotamies ja talonpoikaisneuvostolla on oikeus määrätä uusintavaalit kaupunki-, semstvo- y. m. vaaleissa asettamatta poikkeukseen perustavankaan kokouksen vaaleja. Uusintavaalit toimitetaan siinä tapauksessa, jos enemmän kuin puolet valitsijoista sitä vaatii. Kansanvalitusasiain komissarin määräyksellä annettiin äänioikeus vaa-

leissa kunnan ja valtion laitoksiin kaikille 18 vuotta täytäneille henkilöille.

Uusi työväen valta ryhtyi myös tarmokkaasti taistelemaan *juoppoutta vastaan*. Sotilasvallankumouksellisen komitean ja kansankomissarien määräyksellä, joka julaistiin joulukuun 15 p:nä, kiellettiin kaikkia ostamasta ja säilyttämästä väkijuomia. Määräyksen rikkojia pidetään kansan hallituksen vihollisina ja rangaistaan kaikella vallankumouksellisten lakien ankaruudella.

Viime vuoden lopussa oli kansankomissarien hallitus virkamiesten jarrutuksen lopettamiseksi pakotettu julistamaan *pankit kansan omaisuudeksi*. Pankit, kuten tunnettua, avustivat lakossa olevia virkamiehiä.

Tammikuun 16 p:nä 1918 julistettiin *valtiolainat* mitättömiksi. Tällä toimenpiteellä vapautettiin Venäjän kansa maksamasta niitä suunnattomia lainoja, joita itsevaltius ja Kerenskin hallitus olivat tehneet.

Huomattava oli myös *siviiliavioliittolaki*, jonka työväen hallitus julkaisi tammikuun 2 p:nä 1918.

Taistelussa vastavallankumousta vastaan oli kansankomissarien neuvosto pakotettu hajottamaan viime tammikuun 20 p:nä perustavan kokouksen, jonka kokoonpano ei vastannut enää muuttuneita vallankumouksellisia olosuhteita ja jota „demokraattiset sovittelijat” yrittivät käyttää hyväkseen taistelussa neuvostovaltaa vastaan.

Helmikuussa 1918 julaistiin laki omantunnonvapaudesta ja kirkon erottamisesta valtiosta.

Viime vuoden lopussa nosti vastavallankumous jo uhkaavasti päätään. Kuten olemme jo maininneet, johti Ukrainan porvarillisen keskusneuvoston (Radan) Kaledinin vastavallankumousliikkeelle osottama kannatus sodan julistamiseen Ukrainan porvaristoa vastaan. Näin ollen muuttui miltei koko etelä-Venäjä kansalaissodan taistelukentäksi. Kaledin apureineen Donin laaksossa, Dutov Uralissa, Ukrainan keskusneuvosto, Krimin niemen tatarit j. n. e. nousivat taisteluun työväen vallankumouksellista valtaa vastaan. Mutta neuvostohallitus suoriutui voittajana kaikkialla. Sen työväen etujen mukainen toiminta selvitti kaikkialla luokkarajoja ja nosti itse vastavallankumouksellisten leirissä riistettyjä joukkoja taisteluun riistäjiä vastaan.

Kansalaissota etelässä ei ole vielä tätä kirjoittaessa kokonaan päättynyt. Mutta varmaa on, että työväen, sotilasten ja talonpoikaisköyhälistön valta tuhoaa lopultakin kaikki vihollisensa ja muodostaa Venäjän maasta todellisesti kansanvaltaisen tasavallan.